

CIVILNO DRUŠTVO ZA
UNAPREĐENJE PRISTUPANJA
SRBIJE EVROPSKOJ UNIJI

Švedska
Sverige

Monitoring ostvarivanja prava deteta u procesu pridruživanja Srbije Evropskoj uniji

Rad Užičkog centra za prava deteta podržava Švedska u okviru programa Beogradske otvorene škole „Civilno društvo za unapređenje pristupanja Srbije Evropskoj uniji“.

Evropska unija je zajednica 27 država Evrope. Srbija jeste u Evropi, ali nije članica Evropske unije. Namera Srbije je da postane njena punopravna članica. Pregovori o pristupanju Srbije Evropskoj uniji (EU) već uveliko traju. Počeli su 2014. godine i trajaće još nekoliko godina.

Tokom pregovora Srbija će promeniti mnoge zakone, usvojiće i neke nove. Doneće se brojne odluke koje se tiču svih nas, pa tako i dece i mladih. Zbog toga, svako od nas, pa i deca i mladi, imaju pravo da znaju na koji način se pregovori odražavaju na naš svakodnevni život.

Važno je da budeš upoznat o čemu se pregovara i šta je sve dogovoreno tokom pregovora, jer sve što bude dogovoreno, tiče se i tebe.

O čemu se pregovara?

Pregovara se o uslovima pod kojim Srbija pristupa EU i o usklađivanju zakona Srbije sa onim koji važe u EU. U najkraćem, pregovara se o svemu – od poljoprivrede, razvoja sela, šumarstva, ribolova, zaštite životne sredine, bezbednosti hrane, preko obrazovanja, nauke, kulture, zdravstvenih usluga, socijalne politike, ljudskih prava, slobode i bezbednosti ljudi, do slobode medija, pravosuđa...

Ove i mnoge druge teme razvrstane su u Pregovaračka poglavlja. Pregovaračkih poglavlja ima ukupno 35. Neke od tema možda nisu zanimljive za tebe u ovom trenutku, ali ima i onih za koje smo sigurni da te interesuju. Za svaku temu, odnosno pregovaračko poglavlje, Srbija i Evropska unija su se dogovorile šta sve treba učiniti i unaprediti, kako bi Srbija postala članica EU. Sve to zapisano je u Akcionim planovima – koliko im Pregovaračkih poglavlja, toliko je i Akcionih planova. U njima se Srbija obavezala da ispuni mnogo toga, a Evropska unija će pratiti da li Srbija ispunjava svoje obaveze.

Prava deteta su deo pregovora Srbije i Evropske unije

Jedna od važnih tema pregovora za decu i mlade su i prava deteta. Ovo su najvažniji uočeni problemi u oblasti prava deteta:

- Dobar zakonodavni okvir, ali loša praksa
- Deca sa invaliditetom su posebno rizična grupa
- Visok broj incidenata sa nasiljem
- Nedovoljna socijalna zaštita
- Deca i mladi nisu upoznati sa svojim pravima
- Koordinacija i nadzor državnih organa
- Slabi resursi Saveta za prava deteta
- Vršnjačko nasilje

U okviru Akcionog plana za Pregovaračko poglavlje 23, Srbija se obavezala da će unaprediti poštovanje prava deteta u skladu sa odredbama Konvencije o pravima deteta i gore navedenim problemima. Ukratko, ovo je ono što je Srbija obavezna da uradi na polju ostvarivanja prava deteta, pre nego što postane članica EU:

- Osigura efikasnu zaštitu od diskriminacije dece, naročito osetljivih grupa
- Osigura pravo na zaštitu dece od nasilja, uključujući:
 - ◊ izradu Nacionalne strategije i Akcionog plana za prevenciju i zaštitu dece od nasilja

- ◊ unapredi postojeći Opšti protokol za zaštitu dece od zlostavljanja i zanemarivanja
- ◊ usvoji nove Posebne protokole za zaštitu dece od zlostavljanja i zanemarivanja
- Unapredi rad Saveta za prava deteta
- Organizuje usluge podrške za decu sa smetnjama u razvoju, uključujući:
 - ◊ organizovanje dnevnih boravaka
 - ◊ organizovanje edukativnih i inkluzivnih radionica
 - ◊ organizovanje mreže klubova sa inkluzivnim sadržajima u lokalnim zajednicama.
- Uspostavljanje centara za podršku porodici u cilju podrške roditeljima i deci koja trpe nasilje, deci u riziku od napuštanja škole
- Unapređenje sistema novčanih davanja za decu
- Unapređenje sistema hraniteljstva
- Rešavanje pitanja nestalih beba
- Unapredi rad sa decom počiniocima krivičnih dela
- Unapredi pravo na slobodu izražavanja, mišljenja, savesti, veroispovesti
- Uspostavi rodnu ravnopravnost
- Unapredi prava nacionalnih manjina
- Zaštiti pravo na privatnost i podatke ličnosti.

Na ovim Internet adresama možeš pronaći dosta zanimljivih informacija i vesti o Evropskoj uniji, prednostima članstva Srbije i temama koje se odnose na decu i mlade, a u vezi su sa Evropskom unijom i pregovorima o pristupanju Srbije EU.

<https://transformator.bos.rs>

Na ovom sajtu možeš naći vesti o aktivnostima organizacija civilnog društva koje rade na unapređenju pristupanja Srbije Evropskoj uniji, uključujući i vesti o aktivnostima ovog projekta.

<http://recinam.rs/evropski-dnevnik/>

Na ovom linku možeš naći „Evropski dnevnik”. To je publikacija koja ima za cilj olakšano informisanje o Evropskoj uniji, njenim vrednostima i mogućnostima koje vam pruža. Ovo je sedmi put da je „Evropski dnevnik“ objavljen u Srbiji, pod sloganom „Mudar izbor“. Ovaj svojevrsan informativni vodič, osim učenicima i učenicama, može da posluži i profesorima i profesorkama kao pomoćno nastavno sredstvo.

<http://www.mei.gov.rs/>

Na sajtu Ministarstva za evropske integracije Vlade Republike Srbije, zadužene da obavlja stručne, administrativne i operativne poslove i poslove za potrebe

Vlade povezane sa koordinisanjem rada ministarstava, posebnih organizacija i službi Vlade, koji se odnose na proces pridruživanja Srbije Evropskoj uniji, možeš naći dosta zanimljivih informacija o procesu pregovora.

<http://eukonvent.org>

Nacionalni konvent o Evropskoj uniji predstavlja stalno telo u okviru kojeg se vodi debata predstavnika državne administracije, političkih partija, nevladinih organizacija, stručnjaka, privrede, sindikata i profesionalnih organizacija, o pristupanju Srbije Evropskoj uniji.

<http://preugovor.org>

Na ovom sajtu možeš pronaći nezavisne izveštaje o napretku u pregovorima u okviru Pregovaračkih poglavlja 23 i 24.

<http://europa.rs>

Ovo je zvanični sajt Delegacije Evropske unije u Srbiji.

Da bi se što bolje razumelo šta znači proces pridruživanja Evropskoj uniji, i kako se to odnosi na decu i mlade, Uzički centar za prava deteta saraduje sa organizacijama u našem regionu:

- Udruženje građana „Zlatiborski krug“, Čajetina
- Organizacija „FORCA“, Požega
- Organizacija „Udruženje dece sa smetnjama u razvoju i njihovih roditelja Bajina Bašta“, Bajina Bašta
- Udruženje građana „Imam ideju“, Kraljevo.